

[Per Federspiel]

ikke så meget i dens praktiske eller operative bestemmelse som deri, at den er udtryk for et interessefællesskab mellem de to supermagter USA og Sovjetunionen på et verdensfredens bevarelse vitalt område. Jeg skal ikke gentage de bestemmelser, traktaten indeholder, men vil gerne pege på dette, at den ikke medfører nogen som helst ændring i et andet lige så vigtigt forhold, nemlig bevarelsen af kernevåbenbalancen. Også af den fællesudtalelse, der er vedhæftet traktaten, fremgår det jo, at de 3 deltagende atommagter, USA, Sovjetunionen og Storbritannien, er enige om, at retten til det kollektive selvforsvar bevares, og deri må ligge, at den hidtidige praksis inden for såvel Atlantpagtens område som Warszawapagtens område ikke påvirkes af denne traktat.

Den er altså udtryk for det, som vi plejer at kalde en afspænding, uafhængigt af, hvad der ellers er sket, og der ligger jo en vis bidende ironi i det stykke af præambelen, som hr. Bøgholm for nylig citerede.

Man kan måske hæfte sig lidt ved artikel VI i traktaten, der pålægger de deltagende stater en forpligtelse til at fortsætte de almindelige nedrustningsbestræbelser både inden for kernevåbenområdet og inden for de konventionelle våbenarter. Man bemærker, at traktaten ikke indeholder noget middel til at fremtvinge en sådan nedrustning; der er heller ikke foreskrevet nogen procedure; hvorefter dette skulle særlig fremskyndes som følge af traktaten.

Jeg er enig i, at den kontrol, som er en følge af traktaten, kan næppe være nogen byrde for den fredelige atomforskning. Det er rigtigt, som hr. Camre sagde, at denne traktat i og for sig lovfæster det monopol, som de to store atommagter i dag råder over. Der er i og for sig heller ikke nogen ændring her i den faktiske situation, for dette monopol eksisterer, og det vil næppe nogen kunne gøre noget indhug i.

Dette monopol pålægger naturligvis disse magter en forpligtelse, og denne forpligtelse giver sig altså udtryk i dette, at de

videnskabelige resultater, man når til også gennem militære forsøg, skal stilles til rådighed for andre til den fredelige udnyttelse af atomenergien.

Så kan man stille sig det spørgsmål, som hr. Bøgholm rejste, om det er det rette tidspunkt at ratificere denne traktat på. Jeg er ikke bekendt med — men ministeren vil sikkert kunne give mig oplysning om det — om andre lande allerede har ratificeret traktaten. Jeg tror imidlertid, det er rigtigt, når man tiltræder traktatens principper, at man lige så godt kan skride til tiltrædelse med det samme. Efter traktatens bestemmelser træder den jo ikke i kraft, før de atomvåbenbesiddende magter har ratificeret eller foretaget den procedure, som svarer til ratifikation, og det er vel forståeligt, at man fra det amerikanske senats side har indtaget det standpunkt, at man gerne vil se, i hvilket omfang traktaten bliver ratificeret af de henved 100 lande, der foreløbig har underskrevet den. Ud fra dette synspunkt tror jeg derfor, det er rigtigt, at vi fra dansk side tilkendegiver vor interesse i denne traktats gennemførelse ved at ratificere på et tidligt tidspunkt.

Jeg tror ikke, man skal tillægge denne traktat en afgørende betydning som et skridt henimod en almindelig nedrustning. Den rummer i og for sig ikke, som jeg nævnte før, nogen bestemmelser, der pålægger procedure i den retning, og det vil afhænge af den almindelige politiske udvikling, i hvilket omfang traktaten kan føre til yderligere nedrustningsbestræbelser.

Jeg vil gerne understrege det, som også hr. Bøgholm nævnte, at der ikke ved undertegnelsen af denne traktat sker nogen som helst ændring i den danske sikkerhedspolitiske stilling. Den er for så vidt uforandret; vore forpligtelser og rettigheder inden for alliancen berøres ikke, og ej heller berøres den adgang, der er til i en given situation at drage nytte af atombalancen ved traktatens bestemmelser.

Med disse bemærkninger vil jeg gerne på mit partis vegne anbefale en velvillig be-